

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

Art. I. De Justis in altera vita adhuc purgandis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

CONTROVERSIAM PARTICULARIS II

De Justis & Sanctis alterius vite.

Quinque animarum receptacula post hanc vitam agnoscunt Catholici. 1. Est *Infernus*, quo nomine simpliciter prolato ordinariè intelligitur locus damnatorum, in quo aternas & dirissimas pœnas sustinere debent decedentes cum uno vel pluribus peccatis mortalibus. 2. *Purgatorium*, in quo animæ purgantur & puniuntur temporaliter, quæ decedunt cum uno vel pluribus peccatis venialibus, vel pœnam ex dimissis quoad culpam mortalibus adhuc residuam in hac vita nondum exsolverunt. 3. *Limbus puerorum*, in quo cœli gaudiis aeternum exclusi collocantur illi, qui sine Baptismo decedunt, nullo tamen peccato mortali personali se inquinârunt. 4. *Limbus Puerorum*, quod olim ante Christi adventum devenerunt Patriarchæ & alii homines sancti, ac in statu gratiæ decedentes, saltem postquam in Purgatorio, siquid eluendum ipsis adhuc adhæsît, perfectè ab omni culpæ & pœnæ reatu liberati sunt. 5. Denique est *Cœlum*, in quod animæ Sanctorum, vel in hac vel in altera vita plenè ab omni inquinamento purgata, admittuntur, ut ibi Deo, & perfectæ felicitate fruantur in omnem aeternitatem. Ex his quinque receptaculis prima quatuor juxta communem sunt in terra situ, ac ideo etiam subinde *infernus*, & eorum inquilini dicuntur *inferi*, quamvis ordinariè infernus appelletur solus locus dæmonum, & hominum aternis pœnis tam *sensûs* quàm *damni* adjudicatorum, qui locus est infimus & in centro terræ esse putatur, cui proximus est Purgatorium, dein Limbus infantum, denique Limbus Patrum, qui hodie translatis in cœlum Patribus vacuus est. Præcipuè nobis lis est cum Sectariis de Purgatorio, & cœli incolis, utpote qui alium præter cœlum & infernum pro animabus alterius vite locum non admittunt.

ARTICULUS I.

De Justis in altera vita adhuc purgandis.

SUMMARIUM.

1. *Purgatorij nomine intelligitur locus, in quo anima juxta dæmonum purgantur ad aliquod tempus igne vel alijs pœnis.*

2. Et

2. Et in hoc sensu, utrum existat, queritur.
3. Catholici affirmant, & solide probant.
4. Lutherani negant, quamvis pro defunctis recte fundi preces concedant.
5. Pro se nequaquam adducunt Scripturam.
6. Quando morientibus cum peccato veniali remittatur illud quoad culpam.
7. Potest manere reatus pena post culpam dimissam.
8. Satisfactionibus & meritis Christi nihil demitur per assertionem Purgatorij.
9. Non est paritas Sacramenti Pœnitentia essentialiter sumpta cum Baptismo.
10. Neque tolluntur peccata venialia & reatus pœne per mortem, aut per fidem actualem morientium, aut per non-imputationem.
11. Quid Græci Patres, & ex Latinis S. August. senserint de Purgatorio.
12. Quid sint pia suffragia, quibus contra Hereticos
13. Juvari à vivis animas Purgantes docent Catholici.
14. Quo sensu orent, ne animas defunctorum absorbeat tartarus, aut ne pœnas inferni sustineant.
15. Quamvis Deus non puniat unum pro altero, tamen acceptat preces unius pro altero.

§. I.

An existat Purgatorium ?

1. Sciendum 1. Purgatorij nomine intelligi locum, in quo animæ justæ defunctorum purgari debent igne vel alijs pœnis, donec ab omni culpæ & pœnæ reatu penitus emundatæ valeant cœlum ingredi. Existere talem locum, tanquam fide Divina certum docent Catholici, Sectarj verò moderni cum Waldensibus & Albigenibus eum pertinacissimè negant, & perulantissimè irrident tanquam figmentum avarorum Sacerdotum, ex Millis funeralibus lucrui captantium. Lutherus illorum coryphæus modò cum ipsis, modò cum Catholicis sentit; nam in Disput. Lips. 8. Julij 1519. habita ait: *Credo fortiter, imò ausim dicere, scio Purgatorium esse: facile persuadeor, in Scriptura de eo fieri mentionem &c. Ego nihil de Purgatorio novi, nisi animas ibi pati, nostris operibus & orationibus juvandas.*
2. Sc. 2. Quætionem præcisè in hoc versari: utrum detur locus, in quo aliquæ animæ justorum post hanc vitam pœnas aliquas per aliquod tempus sustinere debeant, & sic purgari ab omni sibi adhuc adhærente macula, donec plenè purgentur, & aptæ fiant ad visionem DEI in cœlis. Unde quæstio non est 1. de modo, quo torquentur animæ,

ma, an scilicet igne materiali, ut plerique sentiunt, an aqua, an frigore, an à dæmonibus, quam atrociter, an omnes eodem tormenti genere &c. 2. Neque de loco, an scilicet omnes torquentur infra terram, an in aliquo carcere simul congregatæ &c. 3. Neque de tempore, quamdiu scilicet pro quolibet peccato luendum sit. 4. Neque de personis, an omnes debeant transire Purgatorium, quanam determinatè ibi hæreant &c. Quia de his nihil revelatum, nihil definitum esse, Catholici færentur: sed solùm ejusmodi locum existere, in quo saltem quibusdam per aliquod tempus irrogantur pœnæ pro ratione delicti, & reatûs pœnæ nondum solutæ, contendimus.

3. Dicendum. Existit Purgatorium in sensu explicato. Probat 1. ex Scriptura ritè intellecta, & explicata à Patribus & Pastoribus Ecclesiæ. Quamvis enim nullibi clarè affirmet Purgatorium, nullibi tamen illud negat, & insuper tales continet textus, ex quibus optimâ & pronâ consequentiâ deducitur Purgatorium. Cujusmodi sunt 1. *Esto consentiens Adversario tuo citò, dum es in via (in hac vita) cum eo, ne forte &c. in carcerem mittaris. Amen dico tibi, non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem.* Mat. 5. v. 25. 26. ergo in altera vita (nam de hujus pœnis sermonem esse præcedentia ostendunt) est locus pœnæ, ex quo datur liberatio, postquam pro peccatis levibus (*quadrante novissimo*) fuerit satisfactum. Neque dicas, sermonem ibi esse de odio ante mortem non deposito, & implacabili; nam non om-

ne odium est grave peccatum, & pœnâ æternâ dignum, in quo quis decedit. 2. *Qui dixerit verbum contra Spiritum S. non remittentur ei, neque in hoc sæculo, neque in futuro.* Mat. 12. v. 32. ergo dantur peccata aliqua, quæ etiam in altera vita remittuntur: sed peccata æternam pœnam promerentia non remittuntur in altera vita: ergo promerentia pœnam temporalem, quæ solvitur in Purgatorio, 3. *Quem Deus suscitavit ex mortuis, solutis doloribus inferni.* Act. 2. v. 24. ergo Christus resurgens aliquos liberavit ex Purgatorio; nam Patres in Limbo non cruciabantur *doloribus*, à doloribus autem Inferni propriè dicti nulla datur redemptio. 4. *Ut in Nomine JESU omne genua stentur, celestium, terrestrium, & inferorum.* Phil. 2. sed damnati non venerantur Nomen JESU: ergo alii inferi, nempe in Purgatorio existentes. 5. *Uniuscujusque opus quale sit, ignis probabit: si cuius opus arserit, detrimentum patietur, ipse tamen salvus erit, sic tamen quasi per ignem.* 1. Cor. 3. Quem locum S. August. 50. homiliarum homil. 16. de Purgatorio intelligit, per quem propter venialia peccata transeundum, sed, *quanta fuerit peccati materia, tanta & pertransendi morâ*, ait. Similia habent alii PP. tum Latini, ut Ambros. Hieron. Greg. tum Græci, ut Origenes, Oecumenius, Basil. Athanas. Theodoretus &c.

Confirmatur ex Veteri Testamento; nam 2. Machab. 12. legitur, quod Judas Machabæus miserit in Jerusalem 12. millia drachmarum argenti, in Sacrificia

cia pro mortuis & occisis militibus expendenda. Cui narrationi subjungit facer Historicus hanc notari dignissimam sententiam: *Sane ergo & salubris est cogitatio pro Defunctis orare, ut à peccatis solvantur.* Ergo potest homo piè & sanctè mori (hi enim mortui sunt pro Religione, & *cum pietate dormitionem acceperunt*) & tamen habere debitum aliquod solvendum, in quo juvari potest Sacrificiis & orationibus vivorum. Neque dicas, libros Machabæorum non esse Canonicos; nam id falsum esse docuimus in *Lutheranismo constanter errante* & suprâ de Script. S. Dein ipsi Lutherani eos ponunt in Codice Bibliorum, & rectè legunt ecclesiis aiunt saltem *ad morum adificationem* ergo sacrificare pro Defunctis, ut à peccatis solvantur, saltem est conforme bonis moribus.

Prob. 2. Dantur peccata ex natura sua venialia, ut ostendimus pag. 430. ergo datur Purgatorium; posito enim, quòd aliquis decedat cum uno vel pluribus peccatis venialibus, is utique non potest æternam damnari & separari à Deo, tanquam adhuc amicus Dei; neque statim aptus est recipi in cælum, quia maculatus est; *nihil enim coinquinatum introibit in cælum.* Apoc. 21. ergo deveniet ad Purgatorium, in quo eluenda est macula.

Prob. 3. Quando remittitur peccatum, præsertim mortale, quoad reatum culpæ, non semper remittitur tota pœna, sed sæpe remanet aliquis reatus pœnæ temporalis sustinendæ: at qui hæc pœna subinde non sustinetur in hac vita; cum sæpe fiat penitentia primùm in agone de gravissimis pec-

catis: ergo debet sustineri in altera vita: ergo ibi debet dari locus, in quò huiusmodi animæ purgantur, quem nos dicimus *Purgatorium*. M. prob. exemplò Adami, qui à culpa absolutus audire debuit: *Maledicta terra in opere tuo. In sudore vultus tui vesceris pane &c.* Item Davidis, cui post dimissum peccatum adulterii Propheta dicitur pœnam aliquam, scilicet futuram infantis mortem. 2. Reg. 22. Rursus exemplò populi Israëlitiçi murmurantis in deserto, de quo dicitur Num. 14. *Dimisi peccatum populi: attamen nullus videbit terram &c.* Demum exemplò iustorum, qui, quamvis veram penitentiam egerint, tamen sæpe graves afflictiones corporis & animi pati debent, à Deo sibi immittas, & puniuntur vel in corpore, vel in fortunis, vel in filiis &c. Nihil dicam de infantibus, qui post Baptismum liberi ab omni peccato subjacent adhuc varijs morbis, doloribus &c.

Prob. 4. Pro Defunctis rectè funduntur preces, offeruntur Sacrificia, & opera bona peraguntur ad obtinendam illis requiem &c. ut docebitur §. sequenti: ergo debet dari Purgatorium, seu tertius quidam locus præter cælum & infernum; nam ij, qui sunt in cælo, non indigent huiusmodi vivorum suffragijs, illi autem, qui sunt in inferno non sunt capaces ullius auxilii, quietis, & liberationis.

M. Lomer p. 236. Saur & Brunnen & Tur cum Gerardo & alijs negat consequentiam; quamvis enim non improbet orationem pro Defunctis, dicit tamen, per eam nihil aliud orari
Ppp 3 &c

& optat Defunctis, quam 1. clementer iudicem in die extremi iudicii. 2. perfectiorem sensum beatitudinis. 3. augmentum gloriae. 4. tranquillam corporum quietem in terra. 5. gloriosam olim resurrectionem & unionem cum corporibus. Sed contra est: per secundum & tertium contradicit sibi, & alijs Lutheranorum principijs, qui docent, per solam fidem, & non per orationes &c. obtineri beatitudinem & gloriam, nostraque opera esse tam imperfecta, ut nullum gloriae gradum nobis, multò minùs alijs impetrare possimus, & solus Christus omnia nobis impetraverit, in cujus praedictum & injuriam cederet, si nostris precibus perfectiorem beatitudinem & augmentum gloriae impetrandi vim tribueremus. Dein cur M. Lomer non etiam orat pro S. Petro & alijs Apostolis, ut ipsis obtineat perfectiorem sensum beatitudinis & augmentum gloriae, si id obtineri possit? Reliqua tria, praecipue primum, pro quibus orari dicit, dum preces funduntur pro Defunctis, independenter à nostris precibus certò evenient animabus iustorum: ergo frustra petuntur nostris precibus: ne igitur frustra fiant preces pro Defunctis, debent hæc ipsis prodesse ad celeriore liberationem ex Purgatorio, vel ad mitigandas poenas. Replicat M. Lomer, ac dicit, etiam pro alijs rebus nos orare, etiamsi sciamus, eas independenter à nostris precibus certò evenire, uti dum oramus, *ut fiat voluntas Dei* &c. Sed contra: quando rogamus, ut fiat voluntas Dei, rogamus gratiam, ut

rejecta voluntate propria, qua nobis nihil est damnosius, utpote ad malum pronà, exequamur in omnibus voluntatem Divinam, & itaque tam in adversis quam prosperis semper acquiescimus: quod utique non certò cognoscimus independenter à nostris precibus futurum.

Ob. 1. Scriptura S. 1. tantùm duorum locorum alterius vitæ meminit, in quorum alterutro anima, semel posita, in æternum manebit, scilicet cæli & inferni: ergo tertius locus, nempe Purgatorius, non darur. Ant. P. *Si ceciderit lignum ad Austrum, aut ad Aquilonem, in quocunque loco ceciderit, ibi erit.* Eccl. 11. Item Rom. 8. *Nihil damnationis est ijs, qui sunt in Christo.* 2. Dicit, eos, qui in Domino, hoc est, in statu gratiæ moriuntur, statim & sine mora pervenire ad quietem, & in cælum: *Beati mortui, qui in Domino moriuntur, amodo jam dicit Spiritus, ut requiescant à laboribus suis.* Apoc. 14. 3. Peccata remitti perfectè, ita ut etiam poena simul omnis cum culpa remittatur: *Cum conversus fuerit impius ab impietate sua, omnium iniquitatum ejus non recordabor* Ezech. 16. *Hodie mecum eris in Paradiso,* dixit Christus ad latronem Luc. 23. Et quis credat, Deum tam severè & immaniter punire eos, quos in amicos filiosque recepit, & in quibus nihil culpæ reperitur amplius? 4. Ne nomen quidem Purgatorij in tota Scriptura occurrit: ergo non potest esse articulus fidei, dari Purgatorium.

R. ad 1. N. Ant. Ratio negandi patet

ter ex probatione nostra 1. Dein, quando Scriptura solum duo viderur animarum post hanc vitam receptacula adstruere, loquitur de receptaculis aeternum duraturis, & post extremi iudicij diem, ubi Purgatorium cessabit, & animae iustorum corporibus reunite erunt in caelo, impiorum in inferno. Textus, qui est Achilles Adversariorum, profus non favet ipsis, tum quia est metaphoricus; ex metaphoris autem juxta ipsos non possunt duci firma argumenta ad probandum vel negandum fidei dogma: tum quia per lignum plurimis intelligitur corpus Defuncti, quod utique manet ibi, ubi cadit, nec per se resurgere & se movere potest: tum quia, etiamsi per lignum intelligas animam, per Austrum tamen non caelum, sed status gratiae, & per Aquilonem status peccati mortalis intelligitur: quo pacto recte dicitur anima in aeternum mansura in eo statu, in quo migravit ex corpore: adeoque & animae purgantes, quia migrarunt in statu gratiae, semper persistent in hoc statu, licet mutandus sit locus. Ad 2. Statim quidem perveniunt ad quietem ab ærumnis hujus vitae, non tamen omnes statim ad caelum, & ad quietem ab omni supplicio alterius vitae, nisi sint viri perfecti, & vel per pias satisfactiones, opera bona, & actus heroicos, vel per indulgentias, vel per calamitates patienter toleratas &c. perfecte purgati fuerint in hac vita: qui soli simpliciter in Domino mori censendi sunt. Illud amodo referendum est ad extremi iudicij diem, de quo ibi agit S. Joannes, non ad tempus mortis, nisi in hac vita jam penitus purgati sint.

Ad 3. N. assert. Deus non recordatur quidem iniquitatum quoad aversionem & poenam aeternam, quam remittit recipiendo in amicum; recordatur tamen iuste quoad poenam temporalem, quam dicere vult ijs, quibus poenam aeternam cum culpa gratis remittit, nisi extraordinaria poenitentia &c. ipsum moveat ad omnem poenam simul cum culpa condonandam. Et hinc, quamvis in iustis nihil sit damnationis aeternae, saepe tamen aliquid damnationis, & poenae temporalis ipsis inest. Latronis in cruce fuit extraordinaria poenitentia, & in illis circumstantijs valde ardua. Deinde potuit speciali privilegio Christi, qui actu operabatur fuso sanguine redemptionem nostram, absolvi ab omni poena temporali in Purgatorio alias sustinenda. Demum ex his verbis, *hodie mecum eris in Paradiso*, non eruitur, Latronem non devenisse in Purgatorium; potuisset enim per modicum tempus ibi torqueri, & intensioe poenarum suppleri extensio temporis. Nec mirabere, Deum tam severe punire amicos, si peccati, etiam venialis tantum, gravitatem, ac simul Majestatem Dei consideres, quae, quamvis ex infinita misericordia facile recipiat in gratiam, ne homines desperent, non tam facile tamen debet remittere omnem poenam, ne vilipendatur, & homo ad peccandum quasi provocetur. Ut igitur Majestati Divinae sua constet reverentia, & homo magis retrahatur à peccando, decet peccata etiam in iustis severe puniri in altera vita, ubi locus est Justitia, si isti non preveniant vindicando in se ipsis in hac vita, ubi locus est Miseri-

cor-

cordia. Ad 4. Quamvis nomen Purgatorij non occurrat in Scripturis; modò res ipsa contineatur, vel indè per bonam consequentiam deducatur, sufficit ad fidei dogma: sic Lutherani credunt, parvulos rectè baptizari, quamvis Scriptura nullam mentionem faciat parvulorum, dum præscribit Baptismum. Cæterum juxta Catholicorum principia non opus est omnia nobis in particulari revelari in Scripturis; cum paris auctoritatis esse agnoscant Traditiones Divinas & Apostolicas.

6. Ob. 2. Si aliqua animæ venirent ad Purgatorium, tunc eò venirent, quæ cum peccatis venialibus migrant ex hac vita, vel quibus omne quidem peccatum quoad culpam dimissum est, non tamen quoad omnem pœnam: sed neutra illuc deveniunt: ergo nulla. M. est Catholicorum m. quoad primum membrum probatur, quia in altera vita nullum remittitur peccatum, tum quia ibi sumus in termino, tum quia nullum peccatum remittitur sine pœnitentia: in altera autem vita non est locus pœnitentiæ. Quoad alterum membrum probatur 1. Pœna est propter culpam: ergo ubi nulla superest culpa, nec infligi potest pœna. 2. Qui exigit pœnam pro peccato remisso, exigit solutionem debiti jam remissi: hoc foret iniquum. 3. Reatus culpæ & reatus pœnæ non distinguuntur realiter: ergo sublato illo aufertur & iste. 4. Post hanc vitam nihil ampliùs mereri possumus: ergo nequè satisfacere pro pœnis residuis: ergo qui cum reatu pœnæ transit ad alteram vitam, nunquam ab eo libe-

rabitur, sed sustinere debet pœnam æternam: ergo nulla animæ temporaliter puniuntur in altera vita.

R. C. M. N. m. Ad probationem primi membri dico, peccata venialia quoad culpam remitti vel in ipso egressu animæ justæ: vel statim post egressum, quia talis anima (quamvis non merito) haud dubiè retractat omnia peccata vel dolendo formaliter, vel DEUM diligendo super omnia, qui actus dilectionis, utpote contrarius peccatis, est pœnitentia virtualis; adeoque remissioni peccatorum venialium nec obest, quod animæ non ampliùs sint in statu vitæ. Adde, quòd animæ purgantes aliquo modo adhuc sint in via, cum nondum perfectè sint in termino, seu in æterna beatitudine. Ad 1. probationem secundi membri D. A. pœna est propter culpam, hoc est, infligitur propter culpam pravam, ad quam pœna est aliquod consequens C. A. pœna est propter culpam, hoc est, non potest infligi nisi adhuc habitualiter perseveret culpa. N. A. & C. Ad 2. N. A. Nam in peccato est duplex debitum, seu duplex reatus, culpæ & pœnæ: utique potest debitum seu obligatio ad averfionem remitti recipiendo in gratiam, ea tamen lege, ut is, qui recipitur in gratiam, sustineat aliquam pœnam leviolem, quam fuerat promeritus. Sic Judex humanus potest graviter delinquentem civem iterum recipere in gratiam, & tam vitâ quam civitate donare, ea tamen conditione, ut v. g. per annum exulet, vel in carcere pane & aqua vitam transigat ad certum tempus. Cur id Deus non possit? quòd autem sic
faciat

faciat, supra probavimus. Ad 3. alij absolute negant Ant. alij absolute concedunt, & dicunt, quando peccatum mortale remittitur quoad culpam mortalem, remanere saepe aliquam culpam æquivalenter venialem, & propter hunc reatum culpæ venialis remanere reatum pœnæ temporalis. Alij distinguunt inter reatum pœnæ remotum & radicalem, atque inter proximum & formalem. Reatus pœnæ remotus identificatur cum reatu culpæ (aiunt) proximus verò inadæquatè ab illo distinguitur, quia pro parte dicit negationem remissionis aut persolutionis pœnæ: quæ negatio saepe datur etiam dimisso reatu culpæ, & sublato reatu pœnæ remoto, radicali, & conditionato. Loquere, prout vis, cum hac aut alia parte; quia nihil decisum est. Ad 4. G. Ant. N. Conf. nam ad merendum & demerendum requiritur libertas & status viæ, seu præsentis vitæ, juxta comunem Patrum & Theologorum: neutrum probatur requiri ad satisfaciendum; & inter homines etiam satisfacit alteri, etiam si invitus quis debitum solvat, vel etiam in carcerem detrusus luat illatam injuriam. Aut, si putes, hanc satisfactionem non esse propriè talem, quia libera & meritoria non est, vocare mea pace poteris *satispassionem*, & dic, animas in Purgatorio *satispati* potius, quàm *satisfacere* Divinæ Justitiæ.

8. Ob. 3. Merita & satisfactiones Christi, utpote infiniti valoris, abunde sufficiunt sicut ad tollendam culpam; ita & longè magis etiam ad tollendam

omnem pœnam: ergo. 2. Si nos debemus satisfacere pro pœna temporali per opera bona in hac vita, & satisfacere in Purgatorio, minuitur honor Christi, & secundùm quid nos sumus Redemptores nostri: hoc sine absurdo admitti non potest. R. ad 1. Dist. Ant. sufficiunt in se, & in actu 1. C. Ant. quoad nos, & in actu 2. Subdist. si nobis applicemus C. secus N. Ant. & Conf. Quid prodest tibi ad solvenda debita, si ingens pecunie summa sit in tuis loculis, vel apud amicum parata, tu tamen illam nunquam protrahas, nunquam ab amico accipias ex negligentia? Sic pariter thesaurus meritorum & satisfactionum Christi nihil tibi proderit, nisi per Contritionem vel Sacramenta tibi applices ad delendam culpam, & per opera satisfactoria ad solvendam pœnam temporalem. Hoc agnovit Paulus, dum dixit Coloss. 1. *Adimpleo ea, que desunt, Passionum Christi*. Ad 2. Non minuius honorem Christi, quia fatemur, omnem vim satisfaciendi nostra opera bona habere ex meritis Christi, imò augemus ejus honorem, dum asserimus, eum non solum satisfecisse pro nostris delictis, sed etiam nostris operibus promeruisse gratiam & vim satisfaciendi. Proin satisfactio Christi tollit quidem etiam pœnam temporalem, sed non sola, nec immediatè extra Sacramenta, sed mediante nostra satisfactione, per quam applicatur nobis satisfactio Christi. Sicut igitur non minuitur, sed potius augetur gloria Dei, quòd causis secundis dederit virtutem verè & propriè agendi, & cooperan-

perandi sibi tanquam cause primæ & universali: ita potius augetur gloria Christi, si dicatur, quod nobis dederit & impetraverit virtutem ipsi cooperandi ad delendam penam in actu secundo, quamvis ipse solus sufficeret in actu primo. An propterea possimus dici Redemptores nostri secundum quid, his est de nomine. Et sanè, si propterea, quod nobis per opera bona applicemus satisfactionem Christi, possimus dici nostri Redemptores; pariter Lutherani tales dici poterunt, quia eandem sibi applicant per actum fidei.

2. Dices. Per Sacramenta applicantur nobis merita & satisfactiones Christi, præcipuè per Baptismum & Pœnitentiam: atqui per Baptismum delentur omnes pœnae, etiam temporales, quæ contrahuntur ex peccato personali: ergo & per Pœnitentiam. R. Si Sacramentum Pœnitentiæ accipiatur etiam cum sua parte integrali, quæ est Satisfactio, admitto totum. Si verò sumatur tantum essentialiter pro contritione, confessione, & absolutione, vel absolutione tantum, negatur paritas; *nam voluntariè peccantibus post acceptam veritatem non relinquitur hostia pro peccato.* Hebr. 10. hoc est, aliter Baptismus, quo remittatur simul omnis pœna cum culpa; quippe pro culpa utique relinquitur hostia & remissio post lapsus etiam plurimos, cum omnes invitentur ad pœnitentiam. Deinde qui ante Baptismum peccavit personaliter, nondum peccavit ut rebellis Christo, quia nunquam erat membrum Ecclesiæ Christi & subditus,

ideoque ampliori videtur venia dignus, quam qui post Baptismum peccavit.

Ob. 4. Potest dici, quod peccata venialia, & omnis reatus pœnae tollatur 1. per ipsam mortem. 2. per fidem actualem morientium. 3. per non-imputationem. R. nihil horum dici posse. Non primum 1. Quia sic à suis peccatis & ab omni reatu pœnae purgantur etiam Turcæ & omnes infideles, quia hi quoque sustinent mortem. 2. Quia mors est pœna peccati originalis, non peccatorum actualium; cum illam sustinere debeant multi parvuli, qui nullum commiserunt peccatum actuale. 3. Quia mors secundum se sumpta est aliquid prorsus naturale, eamque patiuntur aequè boni ac mali: ergo secundum se non potest purgare animas: si verò intelligitur mors ut conjuncta cum aliquo actu voluntatis, non tam mors, quam ille actus purgat: quem tamen actum non eliciunt repentina morte extincti, aut qui moriuntur destituti usu rationis &c. Quò isti deveniunt? 4. Quia si mors expiaret animas, deberent pessimi pati mortem acerbissimam, & optimi levissimam: experientiâ tamen constat, sæpe contrarium accidere. Neque secundum dici potest 1. Quia gratis tribuitur tanta virtus soli fidei actuali. 2. Quia multi præoccupantur morte repentina, aut moriuntur sine usu rationis, aut alijs rebus abstracti; ubi in his fides actualis? Quò igitur isti deveniunt? Juxta Lutheranos ad infernum, qui tamen certò sibi promittunt salutem, licet incerti sint de fide actuali in.

in agone elicienda, sine qua certò damnantur. Nec denique tertium; quia ad hoc, ut non imputer peccatum, & sic remittatur omnis pœna, & sic remittatur omnis pœna, saltem requiritur actus fidei juxta ipsos: jam contra hunc pugnant argumenta, allata contra secundum. Dein ubi manet peccatum, debet imputari juxta alibi dicta p. 437. & 438.

11. Ob. 5. Græci non crediderunt Purgatorium. Item multi ex Patribus (ex quibus S. August. de Civ. Dei. l. 21. c. 26.) dubitant, an post hanc vitam anime torqueantur igne Purgatorio, & de hac re se ait habere opinionem tantum. R. Græci Patres, uti & alij omnes, qui non fuerunt Schismatici, confessi sunt Purgatorium, ut patet ex Conc. Florent. Idem dic de SS. Patribus, licet apud hos & illos fue-

rit adhuc controversia de modo pœnae, & Purgatorij qualitate, num scilicet torqueantur anime vero igne, an obsecritate, an turbine, an alio quovis modo, an omnes eodem pœnae genere &c. nequaquam verò dubitabant, an ad tempus torqueantur in altera vita. Audiatur ipse S. Aug. qui in Enchir. c. 109. & 110. sic ait: *Cum ergo Sacrificia sive altaris sive quarumcunque elemosynarum pro baptizatis Defunctis omnibus offeruntur: pro valde bonis gratiarum actiones sunt: pro non valde malis propitiationes sunt: pro valde malis, etsi nulla sunt adjuvamenta mortuorum, qualescunque remen vivorum consolationes sunt.* In l. 21. c. 26. cit. potius asserit Purgatorium, quia vocat *ignem non æternum*, quam dubitat.

§. II.

An anime in Purgatorio existentes possint juvari pijs suffragijs Vivorum?

12. Sciendum, per pia suffragia hinc intelligi preces, elemosynas, jejunia, & alia opera pia & pœnalia, præsertim Sacrificium Missæ, & Indulgentias, pro animabus purgantibus à vivis oblatas. Hæc suffragia Defunctis prodesse, negavit jam olim Aërius, etiam propterea ab antiqua Ecclesia jam habitus pro hæretico, ut restatur S. Epiph. hæres. 75. Lutherani pariter cum ipso pleraque rejiciunt, & ijs juvari posse Defunctos negant, exceptis precibus, quas pro Defunctis fieri suo modo &

non sine fructu posse, fatetur M. Lomet cum alijs recentioribus Lutheranis, quamvis negent, servire ad liberationem ex Purgatorio: de quo supra p. 486. Econtra Catholici docent, animas Purgatorij his vivorum suffragijs eatenus juvari, quatenus DEUS illorum intuitu vel mitigat, vel abbreviat, vel omnino condonat pœnas, cæteroque sustinendas.

Dicendum. Possunt anime purgantes juvari vivorum suffragijs. Prob. 1. ex l. 2. Mach. c. 12. ubi pro mortuis fa-

Q99 2

151

R. P. Pichler Theol. Polemica,

Et sunt Sacrificia, & sacer textus dicit: *Sancta & salubris est cogitatio pro Defunctis exorare, ut à peccatis solvantur.* 2. ex perpetua Traditione Ecclesiae, ac Patrum doctrinis; quippe Clemens Romanus coævus Apostolis l. 8. Apost. Constit. c. 47. ait: *Pro quiescentibus in Christo rogemus, ut Deus, qui animam Defuncti suscepit, dimittat ei omne peccatum.* S. Dionys. Arcop. de Hierarch. Eccles. p. 85. edit. Colon. 1557. *precibus à Divina Benignitate contendit, ut & omnia peccata, quae humana fragilitate admissa sunt, ei, qui excessit à vita, remittat &c.* Tertullianus de corona militis c. 3. *Oblationes pro Defunctis facimus.* Verbo: sicut initium nescitur, quo credi in Ecclesia cœperit existentia Purgatorij, ita initium nescitur, quo cœperint orationes & Sacrificia pro Defunctis, ut à peccatis, consequenter & eorum pœnis solvantur: ergo juxta regulam S. Augustini communiter receptam utrumque referendum est ad Traditionem Apostolicam. 3. Ex antiquissima praxi fidelium à temporibus Apostolorum. Clarè enim in Liturgijs Apostolorum reperiuntur orationes pro Defunctis. Praclarè August. l. de cura pro mortuis c. 1. *In Machabeorum libris legimus oblatum pro mortuis Sacrificium: Sed est nusquam in Scripturis veteribus omninoegeretur, non parva est universa Ecclesiae, quae in hac consuetudine claret, auctoritas, ubi in precibus Sacerdotis, quae Domino Deo ad ejus altare funduntur, locum suum habet etiam commendatio mortuorum.* Sancti petierunt preces & Sacrificia post mortem, & vi-

vi alijs persolverunt: sic S. Monica S. Augustini Mater moriens ad circumstantes dixit: *Tantum vos rogo, ut ad altare Domini memineritis mei.* Quod S. Augustinus postea fecit, & ab alijs fieri petijt. 9. Conf. c. 13.

Confirmatur. Ecclesia est corpus mysticum 1. Cor. 12. ergo membra illius debent se mutuo posse juvare, sicut fit in corpore physico: ergo viva debent posse succurrere mortuis, in Ecclesia Purgante existentibus, & vicissim juvari à mortuis, jam translatis ad Ecclesiam triumphantem. Et hæc est illa *communio Sanctorum*, quam credimus in Symbolo Apostolico.

Ob. 1. Si oratio Ecclesiae proficit Defunctis, ut à peccatis & pœnis liberentur, tunc possunt liberari animæ ex inferno, ubi tamen teste Jobo nulla est redemptio: consequens non potest admitti: ergo. M. P. quia Ecclesia orat pro Defunctis, *ne eos absorbeat tartarus: ut Deus eos liberet. de ore Leonis: ne pœnas inferni sustineant &c.* R. N. M. Orationes Ecclesiae, quæ citantur, possunt intelligi 1. quòd respiciant diem obitus, quasi animæ tunc primùm migrarent à corpore, & essent in periculo aeternæ salutis, cui similem modum orandi Ecclesia etiam adhibet in certis festis Christi, acsi Christus tunc primùm deberet incarnari, nasci &c. sic in Adventu orat: *Rorate cali de super &c.* licet noverit, Christum pridem fuisse incarnatum. 2. Quòd earum intuitu, licet post mortem Defuncti primùm fiant, tamen DEUS decreverit dare gratiam pœnitentiæ finalis, eò quòd prævideret futuras orationes & vota precanti-
um.

um. 3. Dicitur potest, quod nomine inferni &c. non intelligatur infernus seu locus damnatorum, sed locus alius in terra sine existens, in quo solum temporaliter puniuntur animae.

Ob. 2. DEUS non punit unum pro alio: ergo neque acceptat unius opus bonum pro alio: ergo per opera bona vivorum non possunt juvari Defuncti. R. T. A. N. C. quippe punire unum pro altero, non participem delicti, videtur esse injustitia: at acceptare opera,

pro alio oblata, est misericordia, vel supponit pactum ex misericordia initum: cujusmodi non dedecet Judicem; per hoc enim quod sit misericors, non sit injustus.

Claudamus egregio S. Augustini testimonio qui serm. 32. de Verbo. Apost. ait: *Orationibus sana Ecclesia, & Sacrificio salutari, & eleemosynis, qua pro Defunctorum spiritibus erogantur, non est dubitandum, mortuos adjuvari.*

ARTICULUS II.

De Sanctis jam in Caelo existentibus.

SUMMARIUM.

1. Quid intelligatur per Sanctos, quos coli & invocari, quorumque reliquias & imagines honorandas esse profitentur Orthodoxi.
2. Quid sit cultus seu adoratio in genere, & quomodo differat ab honoratione & laude.
3. Quid sit cultus politicus & religiosus: quid cultus patriae, aulicæ, & hyperdulicæ.
4. Potissimum dependet ab intentione & submissione interna illius, qui ponit actiones externas, an cultus sit religiosus vel politicus, patriae an aulicæ.
5. Quomodo Lutherani Sanctos colere posse concedant.
6. Malitiosè calumniantur asserendo, Catholicos parem vel majorem exhibere cultum Sanctis quam Deo & Christo.
7. 8. Qui, quamvis non exstet preceptum directè obligans, asserunt tamen, pie & licite coli Sanctos cultu religioso.
9. Neque cultus Religiosus dulia est talis, qui deferri nequeat Creaturis propter aliquam excellentiam supernaturalem, in ipsis reperibilem.
10. Neque per illum ullatenus immutatur cultus Dei & Christi, sed potius augetur.
11. Multo minus est idololatricus.
12. Pertinaciter extorquere volunt idololatriam Lutherani ex cultu religioso Sanctorum, sed vel per inscitiam, vel per summam malitiam.
13. Quid sit invocare alterum, & quidem religiose.